

Nezavisne novine: Intervju sa prvim zamjenikom visokog predstavnika Tamira Waseera

Bonske ovlasti ostaju, ali je sada aktualan pristup s manje nametanja, a više posredovanja, rekao je Tamir Waser, prvi zamjenik visokog predstavnika.

On smatra da OHR nije prepreka demokratskim procesima i kompromisima, istaknuvši da su suprotne tvrdnje samo izgovor domaćim političarima.

“Ključni primjer koji to pokazuje je ‘Sejdić i Finci’. Mi u tome nismo imali nikakvu ulogu i vidite dokle se s tim došlo”, kazao je Waser.

Nezavisne novine: Što, stvarno, OHR radi danas u BiH? Postoje različite interpretacije njegove uloge i značaja.

Tamir Waser: Uloga Ureda ostaje uglavnom provedba civilnih aspekata Daytonskog sporazuma, koja se potvrđuje iz godinu u godinu od strane Vijeća sigurnosti UN-a. Ono što se promijenilo jest način kako to implementiramo. U posljednje vrijeme više smo fokusirani na lokalne aktere. Pokušavamo im pomoći pri donošenju odluka, provedbi zakona, a tu smo i da ih podsjetimo na obveze koje imaju po Daytonskom sporazumu.

Nezavisne novine: A kako to izgleda u svakodnevici? Da li vas zovu? Traže li od vas pomoć...?

Tamir Waser: Dosta toga sada radimo iza scene. Mostar bi bio

dobar primjer. Recimo, moj prethodnik je tamo imao preko stotinu sastanaka sa političarima i zvaničnicima. Trudimo se da ih potaknemo da postignu kompromis. To je samo primjer. Ima mnogo drugih primjera kad se srećemo sa različitim stranama i pokušavamo stvoriti bazu za kompromis. Dobijamo i mnogo pitanja koja se tiču zakona, primjene ustava i slično. Na neki način, dajemo neformalne savjete strankama kako da se ponašaju i djeluju.

Nezavisne novine: To mi izgleda kao da su bonske ovlasti stvar prošlosti. Jesu li?

Tamir Waser: Bonske ovlasti ostaju. Međutim, stav međunarodne zajednice je da se sad koristi jedan drugačiji pristup sa manje nametanja, a više posredovanja. No, ako bude potrebe, one su još tu.

Nezavisne novine: U RS, ali i hrvatskim političkim krugovima, postoji mišljenje da OHR ugrožava demokratske procese u BiH i postizanje domaćeg koncenzusa. Što Vi mislite o tome?

Tamir Waser: Naravno da se s tim ne slažem i ima mnogo primjera koji to pokazuju. Ključni primjer je "Sejdić i Finci". Mi u tome nismo imali nikakvu ulogu i vidite dokle se s tim došlo. Mislím da to više predstavlja opravdanje i želju da se biračima odvрати pozornost od konkretnih problema. A problemi su, kao što znate, kreiranje novih radnih mjesta, ekonomija.

Nezavisne novine: Antidaytonska retorika je zanimljivo pitanje. Zašto je problem da demokratski izabrani političar u BiH izrazi svoj stav o budućnosti BiH? Zašto je to "antidaytonska retorika"?

Tamir Waser: U osnovi, političari imaju pravo kazati što misle o budućnosti zemlje, ali u okviru ustava koji mora da bude temelj za sve debate. Na primjer, može netko kazati da treba uvesti ovakvu poresku politiku, netko može misliti da bi drugačiji obrazovni sustav bio dobar, itd. Ali kad netko kaže

da ova zemlja ne postoji, ili da neće postojati u budućnosti, posebice ako imate na umu povijest ove zemlje, to može biti veliki problem. Drugo, ako netko svojim akcijama destabilizira institucije, to je druga strana problema. Ako izabrani zvaničnici rade odgovorno, onda moraju raditi u okviru institucija i ako žele da se dogode neke promjene ili izmjene, onda se mora raditi na temelju ustava.

Nezavisne novine: Ja sam upravo to i pitao. Dakle, ako neki političar kaže: "Ja želim promijeniti kako ova zemlja izgleda i za to primjenjujem institucionalni proces". U čemu je razlika između "antidaytonskog" gledanja budućnosti i "demokratskog" gledanja te budućnosti?

Tamir Waser: Ono što smo mi vidjeli je da se to radi van ustavnog okvira. Na primjer, da se izvrše izmjene na entitetskoj razini nečega što je kompetencija državne razine. Ako netko želi promijeniti Ustav, to se radi kroz Parlamentarnu skupštinu BiH. Znači, razlog za zabrinutost je ako se nešto radi van ustavnog okvira.

Nezavisne novine: Zašto je OHR protiv dogovora o "Elektroprijenosu BiH", ako je cilj da se način raspodjele dobiti promijeni upravo kroz provođenje institucionalnog procesa?

Tamir Waser: Prije nekoliko godina je dogovoreno od strane entitetskih ministara i ministra BiH da prije svega budu usvojene izmjene u menadžmentu i da bude donesen odgovarajući investicijski plan. Nakon toga treba vidjeti što je preostalo od novca i što je moguće da entiteti podijele među sobom. Ukoliko bi se to uradilo prije, to bi bilo slabo upravljanje poduzećem.

Nezavisne novine: Ako oni, ipak, usvoje te izmjene zakona, hoće li OHR intervenirati?

Tamir Waser: Proces je zaustavljen, jer je Klub Bošnjaka potegao pitanje vitalnog nacionalnog interesa. Sad entiteti

imaju dodatno vrijeme da uspostave menadžment i usvoje investicijski plan, tako da je naš fokus na tome što će oni uraditi.

Nezavisne novine: To praktički znači da je SDA “spasila” stvar da OHR ne intervenira?

Tamir Waser: Pokretanje vitalnog nacionalnog interesa je dalo neko vrijeme da entiteti urade ono što se očekuje.

Nezavisne novine: Kako stoje stvari s reformom FBiH?

Tamir Waser: OHR doista podržava reformu Ustava FBiH. Ja pohvaljujem ekspertske tim koji je radio zajedno sa civilnim društvom i došao do plana A. Moram kazati da to nije jedini plan. Pohvalio bih i ulogu predsjednika Parlamenta FBiH Škaljića, koji se jako zainteresirao i uložio mnogo napora na ovom pitanju. Neke stranke su dale prijedloge sa svoje strane, SDP i SDA. Tako treba da se radi. Očekujemo i druge prijedloge. Nakon toga, očekujemo debatu o svemu tome i želimo vidjeti napredak po ovom pitanju. Sadašnja konstrukcija suviše košta i ne radi na učinkovit način.

Što se tiče te reforme, to je izazov u svako doba. Još se nadamo da je moguće da dođe čak i do glasovanja, barem nekih ideja, prije zvaničnog početka predizborne kampanje.